

Hana Whitton

ADAM ZE ZBRASLAVI A PŘÍPAD KRALEVICE JANA

VYŠEHRAĐ

Adam ze Zbraslavi a případ královny Jana

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Hana Whitton

Adam ze Zbraslavi a případ královny Jana – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

HISTORICKÁ DETEKTIVKA

Hana Whitton

ADAM ZE ZBRASLAVI
A PŘÍPAD
KRALEVICE
JANA

VYŠEHRAĐ

© Hana Whitton, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-267-3418-5

ISBN e-knihy 978-80-267-3421-5 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-267-3422-2 (1. zveřejnění, 2026) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-3423-9 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

I.

Baldwinova kletba

Baldwin Lucemburský vyrazil po příkré stezce, jež se klikatila hustým podrostem, z něhož tu a tam vyčnívaly pokřivené kmeny zakrslých borovic.

Zastavil se na okamžik v ohybu cesty, aby popadl dech. Pot mu v tom horkém červnovém dni stékal ve stružkách po tváři a zbroj se zdála mnohonásobně těžší, než když se vydal do dnešní bitvy.

Nyní si už nemohl nic nalhávat – tenhle boj byl ztracený.

Stáhl si kroužkovou rukavici, aby si otřel potem zbrocené čelo. Dlaň měl vmžiku samou krev z rány, která se mu táhla přes čelo.

Měl jsem štěstí, pomyslel si, když si vybavil, jak na něj na bitevním poli mečem zaútočil nepřátelský ozbrojenec. Od tohoto bezmála smrtícího úderu ho zachránila přilbice, zůstal mu po něm pouze hluboký šrám.

Měl bych se vrátit, pomyslel si. Ne, *musím* se vrátit! Jen zbabělec utíká z boje.

Ovšem náhlý popud, aby se z bojiště vzdálil, to nebyl zbabělý útek. Potřeboval si nakrátko od té krvavé řeže odpočinout, aby se vzpamatoval a nabral síly k dalšímu boji, i když prohranému, jak dobře věděl.

Přesto nyní opět vykročil po stezce, na jejímž konci zahlédl mezi svěže zelenými korunami stromů vížku kostelíka zasvěceného svatému Pankráci.

Pud sebezáchovy byl silnější.

Prudký poryv větru k němu donesl hluk bitvy, třesk zbraní a nářek zraněných. A umírajících.

A také nyní zaslechl blížící se dusot koňských kopyt.

Pronásledují mě! blesklo mu hlavou. Musím dál! Musím se zachránit! To bylo jediné, na co v tuto chvíli dokázal myslet.

Z posledních sil se znovu rozběhl do svahu. Na návrat na bojiště zcela zapomněl.

Stromy se před ním na konci písčité pěšiny konečně roze-
stoupily a Baldwin zakrátko stanul na mýtině, kam ho cesta
dovedla.

Kostel svatého Pankráce se zdál na dosah. Postranní branka
bude určitě otevřená, o tom nepochyboval.

Alespoň posledně ji našli nezamčenou, když se ke Svatému
Pankráci vydal s bratry a skupinou ozbrojenců, aby zde před
bitvou setrvali na modlitbách.

„Pankrác, to znamená řecky udatný,“ poznamenal tehdy
jeho bratr. „Pankrác nás jistě ochrání!“ Ta slova však nevyzněla
příliš přesvědčivě.

„Ochraň mě, svatý Pankráci!“ prosil nyní Baldwin a z po-
sledních sil se rozběhl ke kostelu tyčícímu se na ostrohu nad
bojištěm.

Před postranním vchodem odložil zbroj, vždyť do kostela musí
přece vstoupit každý neozbrojen, i když je to uprostřed boje.
V třesoucích se prstech pak sevřel mohutný železný kruh, kte-
rým se branka ozdobená umnou dřevorezbou otvírala. Dvířka
však byla zamčená.

Nezaváhal ani na okamžik a vyrazil k hlavnímu vchodu do
kostela. Dunění koňských kopyt jako by se mu nyní ozývalo
za zády. Můj pronásledovatel mě co chvíli dostihne! blesklo mu
hlavou. Bylo to však pouze bušení jeho srdce, hlasité a překotné,
co slyšel, protože jezdec zahlédl teprve na okraji lesa obklopujícího
mýtinu. Na plášti se mu ve slunci zatřpytila výšivka – erb
se dvěma zlatými lvy.

To je jeden z Brabantských! Jeden z nepřátel! uvědomil si
Baldwin zděšeně.

Neztrácel nadále drahocenný čas, rozběhl se k plochým schodům vedoucím k hlavnímu vchodu a vystoupal po nich. Tady dveře našťestí zamčené nebyly.

Oddychl si, když konečně stanul pod chrámovou klenbou. Vždyť tady se mu nemůže nic stát! Tady se nikdo neodváží vztáhnout ruku ani na nepřítele, nikdo se neodváží prolít krev na posvátné půdě.

V kostele ho rázem objal chlad a také nadpozemské ticho. Rušil je pouze jeho přerývaný dech a tepání krve ve spáncích, které podle něj musel zaslechnout i onen Brabantský ozbrojenec. Z vůně kadidla, kterou bylo toto místo prochnuto, se mu trochu zatočila hlava.

Zatoužil zůstat tady, skryt před krveprolitím bitvy u Worringenu, jež měla rozhodnout jeden z početných sporů o území, tentokrát o Limburské vévodství.

„Tak tady ses schoval!“ Hlas přichozího zaburácel pod kostelní klenbou ohlušující ozvěnou, doprovázenou třesknutím těžkých dveří, které za sebou ozbrojenec přibouchl, snad z obavy, aby mu jeho oběť neunikla. „Hodláš se zachránit zbabělým útekem pod ochranu svatého Pankráce, Baldwine z rodu Lucemburků?“

„Pankrác přece poskytl útočiště nejednomu křesťanovi!“ vypravil ze sebe Baldwin, kterému neuniklo, že muž neodložil po vstupu do chrámu zbraně. „Věřím, že pomůže i mně. A ze zbabělosti mě neobviňuj! Postavím se ti rád v boji, ale ne tady, v kostele!“

Ozbrojenec se zasmál, přistoupil k Baldwinovi a přitiskl mu hrot meče na hrdlo. „A jistě tedy také víš, jaký konec Pankráce za podobné skutky potkal!“ prohlásil a měřil si Baldwina upřeným, nenávistným pohledem. „Sfali ho! A stejný konec čeká rovněž tebe!“

Baldwin se nejprve zadíval na sochu svatého Pankráce stojící ve výklenku u okna a potom mu ten upřený pohled oplatil. „Ne-proliješ jistě krev na posvátné půdě! A krev bezbranného k tomu! Před kostelem se můžeme utkat, až se ozbrojím.“

„To určitě!“ zasmál se opět Brabant. „Pustím-li tě z kostela ven, ukážeš mi vmžiku záda!“ S těmi slovy přitiskl s ještě větší

silou meč Baldwinovi na hrdlo. Tomu ve chvíli potřísnily krůpěje krve kroužkovou košili a začaly poté odkapávat na prošlapané dlaždice podlahy.

Baldwinovi bylo jasné, že se odsud živ nedostane. „Za vraždu v kostele, za čin nehodný křesťana, tě stihne nejen má kletba, ale také kletba svatého Pankráce. Z tohoto světa, v němž budeš ty i tvůj rod marně hledat štěstí, sejdeš násilnou smrtí, a spolu s tebou ostatní z tvého rodu a...“

Baldwin však své prokletí nedokončil, protože mu Brabantův meč projel hrdlem.

II.

Případ královny Jana

„Marně štveš koně, Rogere!“ křikl na přítele Jan Lucemburský a otočil se v sedle, aby zjistil, jak daleko za ním Roger je. Lovy v lesích táhnoucích se za Špýrem na břehu Rýna měl nejraději. „Mě nedostihneš! A ten jelínek, kterého tolik toužíš dostat, bude můj!“

Jan po těch slovech pobídl koně k nevelké mýtině, kam jelínek vyplašený náhončím zamířil. Na jejím okraji zarazil vraníka a přelétl pátravým pohledem prostor, který se před ním prostíral. Jelínek, který podlehl falešnému pocitu bezpečí, se po chvíli pustil do pastvy.

Jan si přichystal luk. Vtom mu kolem hlavy zasvištěl šíp.

„Ach Rogere!“ zvolal Jan a překvapení, které mu zpočátku zaznělo v hlase, se rychle změnilo v hněv. „Tvá netrpělivost mě mohla stát život. Chápu sice tvou loveckou vášeň, ale... dávej přece pozor!“ Opět se poté otočil po Rogerovi.

Ten, na tváři udivený a jaksi zaskočený výraz, však náhle rozhodil paže a zhroutil se dopředu koni do hřívý. Ze zad mu trčel šíp.

Další střela zasáhla náhončího stojícího v podrostu na okraji mýtiny. S výkřikem se zhroutil k zemi.

Jan okamžitě seskočil z koně. Na lov zapomněl a luk nechal lukem. Namísto toho vytáhl zpoza širokého opasku dýku. Bylo mu jasné, že nejde o ukvapenou neobratnost některého z lovců. Tohle byl útok nepřítelů. A na další výpad musí být přichystán.

Rychle přelétl pohledem okolí. Nikoho však nespatriil. Na opačném konci mýtiny se náhle s poplašeným křikem vzneslo k nebi několik ptáků, což svědčilo o přítomnosti vetřelce, mohl to však být i někdo z lovecké družiny, koho sem přilákal výkřik náhončího.

Jan se nejprve rozběhl k zasaženému Rogerovi, který se svezl z koně a ležel zabořený tváří ve vysokém světle zeleném mechu. Jeho grošák se začal nevzrušeně popásat opodál na okraji mýtiny.

„Rogere!“ zvolal Jan, jako by doufal, že tím přítele probere k životu. Sklonil se nad bezvládným tělem, šíp se mu však z rány neodvážil vytáhnout. Před tím přece varoval každý felčar. Opatrně ho obrátil na bok.

„Rogere!“ zopakoval znovu přítelovo jméno a poklekl vedle něj. Roger měl oči zavřené a tvář popelavě bledou. Mech kolem něj se začínal rychle barvit krví. Jan se dotkl jeho ruky. Jako by se dotýkal mramoru, tak chladná byla.

Jan pochopil, že Roger dodýchal.

Vstal a rozběhl se ke zraněnému náhončímu. Na možné nebezpečí v tu chvíli zapomněl. „Renaude!“ oslovil ho.

Náhončí Renaud ležel na boku, a když zaslechl Jana, pohnul se. Zdálo se, že jeho zranění smrtelné není. Šíp mu podle všeho proklál pouze rameno. Kabátec mu už začal mokvat krví.

Jan vedle něj poklekl a pomohl mu do sedu.

„Děkuji, Výsosti,“ vypravil ze sebe Renaud. „Co se vlastně stalo?“

„Někdo si z nás z nepochopitelných důvodů udělal terč,“ odpověděl mu Jan. „Nevěřím, že šlo o nešťastnou náhodu, k jakým při lovu občas dojde.“ Odmlčel se a potom dodal: „Roger je mrtvý.“

„Roger že je mrtvý?“ zvolal zděšeně Renaud. „To přece nemůže být pravda!“

„Pravda to bohužel je,“ ujistil ho Jan a opatrně mu stáhl kabátec pouze ze zdravého ramene. Dýkou pak odřízl rukáv z jeho bílé košile a tím neumělým škrtidlem mu pod zraněným ramenem stáhl paži. Ani v tomto případě se však šíp vytáhnout neodvážil.

Vtom k nim dolehl blížící se dusot koňských kopyt.

Jan si vyměnil s Renaudem pohled. Náhončí s bolestným syknutím vytáhl od opasku dlouhou dýku. „Žádný strach, Výsosti! Touhle paží ještě bojovat dokážu!“ prohlásil, i když mu tvář zkřivila bolestná grimasa.

„Dobře!“ přikývl Jan a vyrazil k místu, kde nechal luk. Dýkou se pak může bránit, dojde-li ke střetu s útočníky.

Na mýtině se zakrátko objevilo několik jezdců. Lucemburský purpurový lev zdobící jejich jezdecké pláště jasně vypovídal o tom, že to nejsou nepřátelé. Byla to skupina lovčích, které sem podle všeho přilákal Renaudův výkřik. Vedl je zkušený lovec jménem Basil.

„Bože dobrý!“ vypravil ze sebe Basil, seskočil z koně a následován Janem zamířil nejprve k Rogerovi. Oba se sklonili nad jeho tělem.

„Roger je mrtvý, Basile,“ řekl Jan. „A nešlo o nešťastnou náhodu.“

Basil poklekl vedle mrtvého, protože si chtěl jeho zranění bedlivě prohlédnout.

„Renaud měl větší štěstí,“ pokračoval Jan, když Basil konečně vstal. Společně potom vykročili ke zraněnému, o kterého se už starali jeho druhové. „Šíp mu zasáhl pouze rameno. Rána se mu určitě brzy zhojí, až z ní felčar vytáhne šíp.“

„I já v to doufám, Výsosti,“ přikývl Basil. Zdálo se však, že se mu hlavou honí jiné myšlenky. Ostražitým pohledem přehlížel okolí – husté křoviny lemující mýtinu, které mohly skrývat útočníka stejně jako hájek vzrostlých listnatých stromů táhnoucí se za tímto téměř neprostupným podrostem.

Byl přesvědčený, že to, co se zde odehrálo, nebyla nehoda. Šlo o útok na život královny Jana, jediného syna římského krále Jindřicha VII. Lucemburského, který se vbrzku jistě stane i císařem Svaté říše římské. Ten, jako každý v postavení tak výsostném, neměl o nepřátele nouzi, a to platilo také o jeho synovi.

Obrátil se proto raději rychle k Janovi se slovy: „Ostatní lovci spolu se služebnictvem se postarají o zraněného Renauda, Výsosti, a samozřejmě rovněž o tělo pana Rogera. A mně dovol,

abych tě doprovodil k tvé ozbrojené družině. Ta je jistě nablízku.“ Neuniklo mu nicméně, že Jan zaváhal, a tak spěšně dodal: „Opatrnosti nikdy nezbyvá, dokud se vše nevyšetří.“

Jan se na Basila pozorně zahleděl. Z jeho tváře snadno vyčetl, co si o této tragické události na lovu myslí.

O nástrahách, které mu jako jedinému dědici římského krále Jindřicha hrozí, moc dobře věděl, a tak Basilovu opatrnost chápal. Přikývl proto váhavě na jeho návrh a pak naposledy pohlédl na mrtvého přítele a zraněného náhončího. „Máš pravdu, Basile,“ řekl, zamířil ke svému vraníkovi a vyhoupl se do sedla.

Římský král Jindřich už po prvních slovech svého sekretáře Wernhera z Hombergu vstal od psacího stolu a začal měřit knihovnu dlouhými kroky.

Wernher, asi třicetiletý pohledný muž, kterému plavé vlasy lemovaly ušlechtilou tvář s výraznými rysy, ho znepokojeně sledoval. Nedokázal se přitom zbavit soucitu a jisté lítosti nad nedávnými událostmi. Věděl, jak Jindřich na svém jediném synovi a dědici Janovi lpí. Bylo mu nicméně jasné, že mu o té podezřelé nehodě na dnešním lovu povědět musí. Byla to jeho povinnost nejen jako Jindřichova sekretáře a rádce, ale také jako jeho přítele a důvěrníka.

„Mrzí mě, že jsem tě tou zprávou zarmoutil, Veličenstvo,“ ozval se až po chvíli omluvně, „doufám, že mé obavy a opatření z nich vyplývající se ukáží jako přehnané, ale... zpravit jsem tě o tom musel. Okolnosti se nyní poněkud pozměnily a tomu bude třeba přizpůsobit mnohé. Například bude nutné zesílit Janovu ozbrojenou stráž.“

Jindřich se konečně zastavil, pokynul Wernherovi k jednomu z křesel u krbu a sám se posadil do druhého naproti němu.

„Rád bych uvěřil, že jsou tvé obavy skutečně přehnané, Wernhere,“ řekl na to Jindřich. „Ale nemá cenu si něco nalhávat. Ty nové okolnosti, jak jsi to výstižně nazval, skutečně mnohé, ne-li všechno, změnily.“ S těmi slovy se natáhl pro konvici s vínem,

stojící na stolku vedle křesla, nalil jim do pohárů, které tam ještě před sekretářovým příchodem přichystalo služebnictvo, a jeden podal Wernherovi.

Svému sekretáři důvěřoval. Věděl, že před ním nemusí skrývat žádná tajemství. Wernher byl přes poměrné mládí zkušený diplomat s bohatými vojenskými zkušenostmi, a hlavně to byl dobrý a věrný přítel, který dovedl zachovat tajemství.

„V poslední době si často kladu otázku, zda bylo vůbec moudré zaplést se do toho dobrodružství s Českým královstvím,“ pokračoval po chvíli, když se napil. „A tohle jsou teď důsledky! Ovšem jako římský král jsem přece nemohl nečinně přihlížet, co se v té zemi děje.“ Krátce se odmlčel a pak dodal: „Navíc si i nadále myslím, že to je pro nás výhodný a výnosný tah. Ta země je bohatá, jen ji musí někdo správně řídit, zodpovědně ji spravovat. A to podle mě její současný vladař Jindřich Korutanský nedokáže.“

„Ohledně Korutancovy vlády s tebou nelze než souhlasit,“ přikývl na ta slova Wernher. Tušil sice, kam jimi Jindřich míří, ale i tak byl zvědavý na jeho další názor.

„Jak víš, uvítali jsme návrh diplomatů Petra z Aspeltu, aby se vlády nad Českým královstvím ujal po boku princezny Elišky Přemyslovny můj syn Jan. Avšak úkolu tak náročného, jakým je nastolení pořádku v neurovaných poměrech této země, by se měl chopit někdo... starší a zkušenější. Někdo, kdo by si poradil i s podobnými úskoky jako ona tragická nehoda při lovu. Ty s sebou podobný krok přinese,“ prohlásil Jindřich. „Nechápej mě mylně, Wernhere! Nepodceňuji svého syna, věřím v jeho schopnosti. Na tuto náročnou misi je však dosud opravdu příliš mladý. Jinými slovy, princeznu Elišku Přemyslovnu, která se prý před Korutancovými nástrahami skrývá v pražském klášteře svatého Jiří u své tety abatyše Kunhuty, by si měl vzít můj mladší bratr Walram. Tak jsme to přece původně i navrhovali. To on by se měl poté ujmout vlády nad Českým královstvím.“

„I s tím lze jen souhlasit, Veličenstvo,“ přikývl Wernher, „nedalo se však nic dělat, když zástupci české strany trvali tak neústupně na tom, že se Eliščiným manželem musí stát tvůj

syn Jan.“ Česká šlechta, která měla dost Korutancova neschopného panování, si na podporu svého návrhu vybrala vynikající obhájce – mohučského arcibiskupa Petra z Aspeltu, který býval kancléřem Českého království za vlády Eliščina otce Václava II., a opaty Konráda Zbraslavského a Heidenreicha Sedleckého, působící rovněž jako diplomaté u českého královského dvora.

Wernherovi bylo jasné, že by z toho politicky výhodného sňatku mohlo také sejít, pokud by lucemburská strana nepřistoupila na jejich podmínky.

„Já vím,“ povzdychl si Jindřich. „Ale i tak... Jan sice dosáhl plnoletosti, ale jak jsem se zmínil, Walram je starší a zkušenější.“ Jindřich, který usoudil, že při té debatě budou další doušek potřebovat, jim dolil víno a potom pokračoval: „V poslední době mě pronásleduje vzpomínka na to, jak v Olomouci zavraždili Eliščina bratra, krále Václava III. Nerad bych připravil podobný osud svému synovi. Walram by takové situaci, která vyvrcholila vraždou, uměl předejít. Nevím, zda by to dokázal Jan.“ Jindřich si chvíli pohrával s pohárem a potom dodal: „A ta Václavova vražda prý není navíc dosud ani objasněna.“

„Oné královraždy se měl dopustit jistý Konrád z Botenštejna, Veličenstvo,“ namítl Wernher. Vyznělo to poněkud nepřesvědčivě. Věděl totiž, že podle mnohých byl Botenštejn pouze nastrčenou figurkou, jakýmsi obětním beránkem, který měl svést z pravé stopy ty, kdo pátrali po Václavovu vrahovi.

„To se říká, kdo ví, jak to bylo,“ prohlásil Jindřich. „Každý si jistě položí otázku, proč toho Botenštejna tehdy po dopadení tak rychle zabili. Při výslechu by určitě rád prozradil, kdo za tím zločinem doopravdy stojí.“

Wernher pouze mlčky přikývl.

„Není proto divu, že se obávám o Janův život,“ obrátil se Jindřich k Wernherovi. „Na českém trůně dosud sedí Korutanec a zdá se, že se vlády jen tak snadno nevzdá. Lucemburkové už podobný boj o moc a území zažili. Tobě nemusím vykládat, jak to tenkrát dopadlo. Ztratil jsem otce a s ním přišli o život také jeho bratři, mí strýcové. Jako chlapec jsem se musel ujmout vlády za matčina regentství. Markéta Brabantská, moje milovaná choť,

se strachuje, aby za podobný mocenský boj nezaplatil Jan stejně jako kdysi jeho děd životem. Obávám se, že co se dnes odehrálo na lovu, ji v tomto přesvědčení utvrdí.“

Také Markéta si přála, aby se manželem Elišky Přemyslovny stal Walram. Nepřestala v tomto ohledu na Jindřicha naléhat. A na něm nyní bude, aby jí znovu vysvětlil, že to podle všeho nepůjde.

„Chápu jak tvé obavy, Veličenstvo, tak obavy Její Výsosti královny Markéty,“ ozval se až za nějakou dobu Wernher. „Jednání s českou stranou však pokročila natolik, že v tuto chvíli už nelze... navrhnout další změny.“ Zaváhal na okamžik, ale nakonec přece jen dodal: „Nesmíme pouštět ze zřetele, že Jeho Excelence mohučský arcibiskup Petr z Aspeltu, zastupující české zájmy, trvá na tom, že se Eliščiným manželem musí stát Jan, nikoli Walram.“

Nerad to sice připomínal, ale byl to právě Petr z Aspeltu, kdo pomohl Jindřichovi získat titul římského krále. To Aspeltoým přičiněním se stal Jindřichův bratr Balduin trevírským arcibiskupem a kurfiřtem, a mohl tím pádem podpořit bratrovo úsilí získat římský trůn.

Pohněvat si Petra z Aspeltu, to by rozhodně nebylo moudré, a hlavně, mohlo by to mít dalekosáhlé následky. To si musí Jindřich uvědomit!

Jindřich vrhl po Wernherovi zarmoucený pohled. „Já vím,“ hlesl.

Nakrátko se mezi nimi rozhostilo rozpačité ticho.

„Je mi to jasné,“ přerušil je jaksi neochotně Jindřich a pak dodal: „Měls pravdu, když ses zmiňoval o zesílení obrany. Od této chvíle bude nutné znásobit stráž a ozbrojený doprovod mého syna. A já si s Janem promluví. Od nynějška musí být opatrnější.“

Wernher se usmál. Mladý a odvážný rytíř Jan se ničeho jen tak nezalekne a na dobře míněné otcovské rady patrně nedá. Svůj názor si však nechal pro sebe. Rozhodl se, že se vydá za Petrem z Aspeltu, zpraví ho o tom, co se ve Špýru stalo, a poradí se s ním, co dál.

„To je dobrý nápad, Veličenstvo,“ přikývl na souhlas. A potom pozdvihl číši k připitku na zdar tohoto plánu, který vlastně pocházel od něho.

Jindřich se zanedlouho po Wernherově odchodu vydal s těžkým srdcem za Markétou. Touto dobou ji už jistě zpravili o tom, co se dnes odehrálo na lovu. Věděl, co ho nyní čeká.

Zastavil se uprostřed ambitu vedoucího do Markétiných komnat, aby si promyslel, jak jí dnešní příhodu vyličit v mírnějších barvách a jak ji uklidnit.

Miloval Markétu, třebaže byl jejich sňatek jako téměř všechna manželství urozených sjednaná politická dohoda. V jejich případech však šlo o víc – jejich manželství mělo být zárukou trvalého míru mezi dvěma znepřátelenými rody, mezi Lucemburky a brabantskými Reginarovci.

A toto očekávání skutečně splnilo. Situace se uklidnila, ale Jindřicha nezřídka napadlo, zda tomu tak není pouze na povrchu. Nikdy se nezbavil strachu z nového nebezpečí a věděl, že o Markétě to platí dvojnásob.

Zahleděl se na klenbu ambitu ozdobenou freskou a vrátil se v myšlenkách do minulosti.

Sňatek s Markétou znamenal nejen politický úspěch, neboť se změnil v milující manželství. Nejenže si k sobě našli cestu, ale začali si důvěřovat, třebaže pocházeli ze znepřátelených rodů. Život bez Markéty si nyní už nedovedl představit.

Jindřich odtrhl pohled od fresky a zvolna pokračoval v cestě.

Stráž u Markétiných komnat mu vzdala čest a dvorní dáma, jedna z Markétiny početné družiny, mu svěřila, že Její Výsost propustila veškeré služebnictvo, neboť si přeje být sama.

Jindřich moc dobře věděl proč.

Jen si povzdychl a nechal se dvorní dámou uvést do Markétiny ložnice.

Markéta seděla na okraji širokého lože s baldachýnem, pobledlou tvář ztrápenou, oči uplakané.

„To, co se stalo dnes na lovu, to nebyla pouhá nešťastná náhoda,“ vypravila ze sebe místo uvítání a obdařila manžela vyčítavým pohledem. „Našeho Jana se někdo pokusil zabít.“ Ztichla na okamžik, aby získala odvalu k dalším slovům. „Neměls nikdy připustit, aby byl náš syn zapleten právě do *téhle* sňatkové politiky!“ pokračovala pak. „Manželem té české princezny se měl stát Walram! Tak zněl původní návrh. Musíš prosadit, aby Jana z té nebezpečné hry vynechali! Pokud ti nezáleží na tom, že můžeš přijít o jediného syna, pak bys neměl ztrácet ze zřetele, že je to tvůj jediný dědic!“

Moje milovaná choť dobře ví, jak mě zranit, pomyslel si Jindřich s hořkostí. I on se o Jana strachoval, ale nyní bylo na změny ve sňatkové politice pozdě. Nehledě na to, že neměl ve zvyku utíkat z boje.

„Sdílím tvé obavy, Markéto,“ připustil po chvíli. „Ale... v tomto ohledu se už nedá nic dělat. Nyní už ne! Janův sňatek s Eliškou Přemyslovnou je dojednaný. Ztratili bychom tvář, začít teď něco měnit.“

„Ale Walram přece...“ přerušila ho Markéta, která horečně hledala slova na synovu obranu. „Tvůj mladší bratr Walram se netajil tím, že by sňatek s Eliškou Přemyslovnou uvítal. Obdivuje ji za to, že se postavila Jindřichu Korutanskému... A někde musel zahlédnout její portrét. Zalíbila se mu prý velice.“ Pohled, který Markéta nyní upřela na manžela, byl prosebný. „Walram si jako starší a zkušenější jistě dokáže poradit se složitou situací, která v Čechách panuje. Zato Jan...“

Jindřich se posadil vedle Markéty na okraj lůžka a objal ji kolem ramen. „Jak jsem řekl, nic už nelze změnit, Markéto. Věř mi, prosím tě!“ naléhal na ni. „A to nejen kvůli zpečetěným a podepsaným dohodám. Z Jana se stal muž, mladý rytíř. Ponížilo by ho, kdyby se za něj vydal do Prahy Walram, protože my se o syna bojíme. Touhle životní zkouškou musí projít sám. Jen tak se stane dobrým vladařem. Neboj se ale – udělám vše, abych zajistil jeho bezpečí.“

Markéta na to pouze po chvíli zdráhavě přikývla. Svého chotě znala dobře, a tak věděla, že nemá cenu na něj nadále naléhat.

Jindřich ji vzal do náručí a zašeptal: „Všechno dobře dopadne, Markéto, věř mi. Však uvidíš!“

O pravdivosti těch slov však musel přesvědčit v první řadě sám sebe.

Markéta se na něj po chvíli usmála. „Věřím ti!“ zašeptala a poddala se jeho laskání.

Jindřicha vytrhl uprostřed noci ze zmateného tíživého snu kovový třesk, který do ložnice dolehl pootevřenou okenicí z nádvoří. Posadil se zprudka na loži, čelo zbrocené potem. Ve spánku se ocitl uprostřed válečné vřavy. Hluk, který se k němu nesl z nádvoří, tu iluzi znásobil. Na okamžik nevěděl, co je sen a co skutečnost.

Cítil, jak mu po zádech stéká stružka ledového potu, a strachem, který ho náhle sevřel, se mu divoce rozbušilo srdce.

Je to přece jenom sen, pokoušel se uklidnit, ale v hlavě mu přitom dosud dozníval zoufalý nárek zraněných nesoucích se z bojiště a výkřik jednoho z nich.

Marně si však nyní snažil vybavit, co ten nebožák zvolal. Náhle se mu to zdálo nesmírně důležité.

Útržky snu se však rozplývaly stejně rychle jako mlha nad řekou a Jindřichovi posléze zbyly pouze nezodpovězené otázky.

Pohlédl na Markétu, která spala klidným, hlubokým spánkem. Ve svitu svící dohořívajících ve stříbrném svícnu na stolku u lůžka se její tvář zdála opět mladá a svěží, nedotčená uplývajícími léty.

Je krásná, moje Markéta, pomyslel si s úsměvem. Tvář jí však nepolaskal, aby ji neprobudil.

Sen se nyní vytratil docela, jen hořká pachut' v ústech mu po něm zůstala.

Jindřich vstal opatrně z lože, oblékl si župan a zamířil k oknu.

V předjitřním šeru zahlédl na nádvoří, jehož dláždění se lesklo rosou, skupinu jezdců, patrně spěšných posílů přinášejících

nové zprávy od diplomatů zasvěcených do jednání o konečném znění Janovy svatební smlouvy s Eliškou Přemyslovnou. V přísvisu loučí se ta scéna zdála jaksi přízračná. Krvavý pruh prvního svítání věstil další krásný den, ale Jindřicha se při tom pohledu zmocnila neblahá předtucha.

Zachvěl se obavami, které si nedokázal vysvětlit.

Chovám se jako pověřivý pošetilec, ne jako král Svaté říše římské, okřikl se v duchu.

Odstoupil od okna a po chvíli váhání se rozhodl vrátit do svých komnat, i když ho lákala svůdná vidina zůstat s Markétou. Věděl však, že teď už neusne. Čekal ho navíc den plný náročných jednání.

Sklonil se k Markétě a políbil ji na tvář. Markéta se však neprobudila.

A tak rychle vykročil ke dveřím a dosud zšeřelou chodbou se vydal ke svým komnatám, v duši pořád nevysvětlitelný neklid.

Wernher z Hombergu zarazil koně nedaleko mohučského dómu a paláce arcibiskupa a kurfiřta Petra z Aspelu, tentokrát ovšem ne proto, aby se potěšil pohledem na majestátní katedrálu svatého Martina a svatého Štěpána a na výstavné arcibiskupské sídlo.

Dnes jako by ty monumentální stavby nevnímál.

Po celou cestu přemýšlel, jak Aspeltovi sdělit vše o nedávných událostech ve Špýru. Jejich vztahy byly přátelské a Petr z Aspelu, ač obdařen mnohem většími pravomocemi, ctil ve Wernherovi zkušeného politika a obratného diplomata. Rozuměli si dobře a vyřešili spolu nejednu složitou záležitost, ale tohle bylo jiné. Každý z nich zastával jiný názor.

Nebylo by ve světle nedávných událostí přece jen namístě promluvit s Aspeltem znovu o Walramovi jako o manželovi Elišky Přemyslovny? Wernher se k tomu klonil od počátku, ale pak ustoupil Aspeltovu rozhodnému postoji prosazujícímu Jana Lucemburského.

Ovšem Jindřich má teď, za nových okolností, pravdu v tom, že by si zkušenější Walram poradil lépe nejen se situací v Čechách, ale rovněž s případnými útoky, kterým bude Eliščin manžel jako nový český král vystaven.

Pochopí to Petr z Aspeltu?

Ten sice Lucemburkům straní, ovšem blízko má i k přemyslovskému rodu a pražskému dvoru, kde po léta působil.

Wernher se opět zahleděl na katedrálu. Pak nechal dalších úvah, pobídl koně vpřed a mávl na svůj ozbrojený doprovod, aby ho následoval.

„Vítej, Wernhere!“ Petr z Aspeltu, na tváři úsměv, vykročil k návtěvníkovi, aby se s ním pozdravil. Jindřichova sekretáře si pro jeho politické zkušenosti a diplomatickou obratnost oblíbil. Byl to navíc příjemný společník a zdálo se vždy snadné probírat s ním i ty nejsložitější otázky.

Aspelt doufal, že ani dnešní setkání nebude v tomto ohledu výjimkou, třebaže Wernherův narychlo ohlášený příjezd nevěstil nic dobrého. Vyjednávání sňatku Elišky Přemyslovny s Janem Lucemburským, které Petr z Aspeltu vedl spolu s Konrádem Zbraslavským a Heidenreichem Sedleckým, zrovna snadné nebylo. A k tomu před ním nyní stál další nelehký úkol, jak české princezně zajistit bezpečnou cestu do Špýru, kde by se měla setkat nejprve s Janovými rodiči a potom také s Janem.

„Promiň, že jsem tě takhle přepadl, Excellence,“ omlouval se Wernher, „ale záležitost, kvůli které přijíždím, nesnese odkladu.“

„Vynech tu Excelenci, Wernhere,“ usmál se na něj Aspelt. „Postačí pouze Petr, jak jsem ti říkal už posledně! Co kdybychom vše probrali u pozdního oběda? Po cestě jsi na pořádné jídlo určitě neměl čas. Nechal jsem už prostřít ve své jídelně.“ A po těch slovech zavedl Wernhera do útulné malé jídelny sousedící s jeho komnatami, které dával při podobných jednáních přednost před okázalou hodovnou síní.

Usadili se tam u prostřeného stolu, na který služebnictvo přineslo řadu lákavých chodů. Pak počkali, dokud poslední ze sloužících neodešel.

„Doufám, že je Jeho Veličenstvo Jindřich v pořádku a nic mu nebrání pokračovat v přípravách na Janovu svatbu,“ začal Aspelt opatrně a zlatým nožem si odřízl pořádné sousto z nadívané kachničky, kterou mu jídlonoš před chvílí naservíroval na velký stříbrný talíř.

„Jeho Veličenstvo je skutečně v pořádku,“ přikývl Wernher a přestal si pohrávat s nožem. Lákavé pečeně, kterou jídlonoš předložil na talíř jemu, se zatím ani nedotkl, jen vína se znovu napil, jako by z něj potřeboval načerpat odvalu k dalším slovům. „Zato o králevici Janovi se to tvrdit nedá.“

Aspelt nechal jídla a odložil nůž. „Co se stalo?“ zeptal se znepokojeně. Svě obavy se zastírat ani nesnažil.

„Na lovu, jehož se Jeho Výsost Jan zúčastnil, došlo k tragické události,“ pustil se Wernher do líčení nedávných událostí. „O život tam přišel Janův přítel Roger a jeden z náhončích byl vážně zraněn. Ten, kdo vystřelil onen smrtící šíp, však v nastalém zmatku zmizel. Nešlo patrně o nikoho z Janovy lovecké družiny.“ Wernher nyní upřel pohled na svého hostitele. „Ta smrtící střela byla určena Janovi, Petře. Proč ale?“

Petr z Aspeltu si přejel štíhlými prsty po tváři, jako by tím mohl zahnat znepokojivou zprávu, kterou právě vyslechl. Něčeho podobného se obával, i když jednání o satební smlouvě probíhala v tajnosti. Taková věc se však u dvora římského krále zcela utajit nedá, to si uvědomoval moc dobře. Stejně jako to, že se Jindřich Korutanský, až se k němu tyto novinky donesou, pokusí tomuto sňatku všemožně zabránit. Spojení Elišky s lucemburskou mocí bude znamenat jistý konec jeho panování v Českém království. Nyní mu už nepomůže ani to, že se oženil s Eliščinou sestrou Annou. A ta, jak ji Aspelt znal, nepomůže ochránit sestru, natožpak Jana Lucemburského.

„Vyšetřování se ve Špýru ujal velitel královské stráže Hubert,“ pokračoval Wernher, „ale jeho přístup je poněkud... povrchní.“

Petrovi z Aspeltu stačil jediný pohled na Wernhera, aby vytušil, co bude následovat.

„Přijel jsem tě požádat o pomoc při pátrání, kdo za tímto útokem stojí a co ho k němu vedlo,“ obrátil se na něj Wernher.

Aspelt se krátce zamyslel. „Máš pravdu, Wernhere,“ řekl po chvíli. „Musíme vypátrat pachatele a zjistit, o co tu jde. V tomto případě opatrnosti skutečně nezbývá. V sázce může být budoucnost nejen Českého království. Obrátím se na otce Konráda ze Zbraslavského kláštera. Ten jistě po dohodě s Její Výsostí Eliškou zařídí, aby se tohoto pátrání ujal Adam ze Zbraslavi.“

„O něm jsem už něco slyšel,“ poznamenal Wernher. „Byl to přece on, kdo vyšetřoval nedávné útoky na tebe a na opaty Konráda a Heidenreicha.“

„Ano,“ přikývl Aspelt. „Adam ze Zbraslavi kdysi uvažoval o vstupu do řádu, takže se s otcem Konrádem dobře zná. Ale nakonec namísto toho vstoupil do služeb Její Výsostí Elišky Přemyslovny. Vyžádaly si to okolnosti a doba.“

„Změnu jeho rozhodnutí chápu,“ řekl Wernher.

Oba se poté na chvíli odmlčeli. Ticho nakonec přerušil Petr z Aspeltu.

„Nezřídká mě napadá, co by této situaci říkal Eliščin otec král Václav II., v jehož službách jsem měl tu čest sloužit. Vidět tak, že jeho dcera Eliška nemůže věřit vlastní sestře Anně!“ Aspelt jen zavrtěl hlavou. „Anna se poté, co se provdala za Korutance Jindřicha a stala se po jeho boku českou královnou, zcela změnila.“

„Každý sice chápe, že je Její Výsost Anna... loajální vůči manželovi,“ mínil Wernher, „to však neznamená, že bude nečinně přihlížet tomu, jak se její sestru Elišku snaží zničit.“

„Já bych se odvážil tvrdit, že tomu nejen přihlíží,“ řekl Aspelt. Ve tváři se mu náhle zračil smutek, ale v očích mu při dalších slovech blýskla hněvivá jiskra. „Anna manželovi v těch nekalých skutcích napomáhá! Když se Elišku nepodařilo zdiskreditovat nerovným sňatkem, pokusili se ji při hostině otrávit. Nechci raději ani domyslet, co mohou osnovat nyní, pokud k nim dorazily podrobnosti o Eliščině chystaném sňatku a o spojení s Lucemburky.“

„Její Výsost Eliška dosud přebývá na Pražském hradě?“ zeptal se ho Wernher.

„Ne,“ odpověděl Aspelt. „V pražském klášteře svatého Jiří jí poskytla azyl její teta Kunhuta, která je tam abatyší.“

„Děkuji ti, že do Špýru povoláš Adama ze Zbraslavi,“ ozval se po chvíli Wernher. „Jistě nám pomůže. Ovšem... je tu ještě jedna věc, o které bych s tebou rád mluvil.“

„A to?“ zeptal se Aspelt, i když odpověď podle všeho znal.

„Nebylo by přece jen možné změnit volbu Eliščina budoucího manžela?“ navrhl váhavě Wernher. „Walram, o kterém se kdysi uvažovalo, by se pro toto postavení hodil lépe. Díky svým zkušenostem by si jistě dovedl snáze poradit se značně složitou situací, které bude nový český král po příjezdu do země čelit.“

„To by opravdu možné nebylo,“ prohlásil bez rozmyšlení Aspelt. Dobře věděl, že Eliška Přemyslovna se musí provdat za syna římského krále, ne za jeho bratra. Jenom tak zvítězí v boji o český královský trůn. „Důvody, které nás vedly k tomuto rozhodnutí, jsme spolu přece bezpočtukrát probrali, Wernhere!“

„Já vím,“ hlesl Wernher. Bylo mu jasné, že nemá cenu nadále na Petra z Aspeltu naléhat. Chvilku si opět pohrával s nožem a potom se pustil do nyní už studené pečeně.

„Máš skvělého kuchaře, Petře!“ prohlásil po chvíli.

„Já vím!“ zasmál se Aspelt a také on se s chutí dal do jídla, vděčný, že Wernher změnil námět jejich hovoru.

Wernher trval na tom, že se sám do Špýru vydá hned poté, co s Petrem z Aspeltu probere po jídle ještě několik podrobností týkajících se Adamovy cesty a také opatření vyplývajících z nedávných událostí.

Petr z Aspeltu ho pak doprovodil na nádvoří, které bylo už osvětlené loučemi.

„Bůh tě na cestě do Špýru provázej, Wernhere,“ rozloučil se s ním. Zůstal potom dlouho stát uprostřed nádvoří, pohled

upřený na bránu, v níž zmizela družina ozbrojenců s Wernherem v čele.

Kdysi, před mnoha léty, jsem já takhle odjížděl do noci k pražskému dvoru krále Václava II. Ani tenkrát to snadné nebylo, pomyslel si. Ale nebylo to ani tak nebezpečné.

A potom se konečně otočil a zamířil zpátky do své rezidence, aby napsal list zbraslavskému opatu Konrádovi.

III.

Nová mise pro Adama ze Zbraslavi

„Jsem ti sice vděčný, Adame, žes letos pomohl s jarními pracemi na polích,“ obrátil se Zbyněk ze Zbraslavi k synovi, když zasedli k bohatému obědu, který jim připravila hospodyně Hátá, „ale jak to tak vypadá, na žně tu zase nebudeš.“

Adam ze Zbraslavi si po otcových slovech přestal pochutnávat na kuřeti ve smetanové houbové omáčce, což byla Hátina specialita, a začal si namísto toho pohrávat s kouskem čerstvého chleba, který k jídlu přikusoval. Zdálo se, že si potřebuje odpověď pořádně promyslet. Věděl, že by měl otci pomoci s rozrůstajícím se hospodářstvím, přiléhajícím k rodovému dvorci, který otec pojmenoval Nový hrádek.

Ovšem Adam působil již nějaký čas ve službách Elišky Přemyslovny a věděl, že ta bude nyní, v době převratných změn, potřebovat jeho pomoc a podporu.

Ztěžka si povzdychl. Ve chvílích jako tato zatoužil po ústraní Zbraslavského kláštera, kde vždy nalezl klid. Kdysi, poté, co byl úkladně zavražděn jeho královský přítel Václav III., uvažoval o tom, že se k tamním cisterciákům připojí, z tohoto předsevzetí mu však nakonec zůstala pouze přezdívka Pater. Ve Zbraslavském klášteře nepřestal mít navzdory tomu dveře otevřené a opat Konrád ho tam vždy rád přivítal.

„Při žních ti letos asi příliš nepomůžu,“ přiznal se Adam nakonec provinile. „A totéž platí o veliteli mé stráže Šimonovi. Ten ti sice byl při žních pokaždé rád k ruce, ale tentokrát službu v Praze opustit nemůže.“

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Adam ze Zbraslavi a případ královice Jana.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.